

PROGRAM LEKCJI MUZEALNYCH DLA PRZEDSZKOLI I KLAS I–III SZKÓŁ PODSTAWOWYCH W ZAMKU KRÓLEWSKIM NA WAWELU

Spis treści

1. LEKCJE STACJONARNE	1
1. W kamieniu zaklęte	1
2. Tańce i zabawy na wawelskim dworze	2
3. Legendy wawelskie	2
4. Życie codzienne na zamku	2
5. Wawelski świat zwierząt i roślin	3
6. Co archeolodzy znaleźli na Wawelu?	3
7. Na dworze sułtana	3
8. Strażnicy królewskich skarbów	4
9. Paź – giermek – rycerz	4
10. Wawel na dłoni – lekcja dostępna	4
2. LEKCJE ONLINE	5
1. Legendy wawelskie	5
2. Gawęda o rycerzu	5
3. Na dworze sułtana	5
4. Życie codzienne na zamku	5
5. Wszystkie arrasy króla Zygmunta Augusta kl. I–III	5
REZERWACJA	5

1. LEKCJE STACJONARNE

1. W kamieniu zaklęte

Lekcja polecana uczniom z klas I–III szkół podstawowych

Celem tej lekcji muzealnej jest ukazanie jej uczestników kamienia jako materiału wszechobecnego w naszym życiu w postaci budowli, rzeźby i architektury.

Słowa kluczowe: amonit, archeologia, granit, geologia, kamieniarstwo, katedra, piaskowiec, renesans, średniowiecze, wapień, zamek.

Podstawa programowa: edukacja społeczna: 1.7, 2.1, 5, edukacja plastyczna: 1.1 A-C

Czas trwania: 60 min

Zajęcia odbywają się na trasie Wawel Podziemny (wystawy Wawel Zaginiony i Lapidarium) oraz na dziedzińcu arkadowym

2. Tańce i zabawy na wawelskim dworze

Lekcja polecana uczniom z klas II-III szkół podstawowych

Renesansowy zamek królewski był nie tylko siedzibą władców, ale również centrum kulturalnym. Królowie i możnowładcy często wypełniali czas wolny przeróżnymi atrakcjami. Czy na Wawelu odbywały się bale, grano w szachy i ciuciubabkę? W trakcie lekcji muzealnej nie tylko opowiemy wam, jak te zabawy wyglądały, ale również damy szansę na uczestnictwo w nich w zabytkowych wnętrzach Zamku.

Słowa kluczowe: bal, ciuciubabka, tańce, szachy, zabawy

Podstawa programowa: I.1.1-3, III.1.1, III.1.7, III.1.9, III.1.10, III.2.5-6, VIII.1.2-3, VIII.3.4, VIII.4.7

Czas trwania: 90 min

Zajęcia odbywają się w wybranych salach Reprezentacyjnych Komnat Królewskich (trasa Zamek II)

3. Legendy wawelskie

Lekcja polecana grupom przedszkolnym i uczniom z klas I–III szkół podstawowych

Lekcja muzealna ma na celu zaznajomienie najmłodszych odbiorców z historią oraz legendami wzgórza wawelskiego, polską kulturą i wybranymi dziełami sztuki. Podczas zajęć prowadzący przybliży ich uczestnikom sylwetki legendarnych i historycznych postaci związanych z rezydencją, a obiekty muzealne uświadomią im specyfikę i wyjątkowość miejsca, jakim jest Zamek Królewski na Wawelu.

Słowa kluczowe: arras, dzwon Zygmunt, głowy wawelskie, komnata, Krak, legenda, smok, Stańczyk, szewczyk, Zygmunt August, Zygmunt I Stary.

Podstawa programowa: wychowanie przedszkolne: III. 8, 9; IV. 3, 9, 10, 11, klasy I-III: edukacja społeczna III.1.7, 1.9, 2.1, 1.2, 2.4, 2.5; V. edukacja plastyczna V. 1.1; A-D; 3.1,2,3

Czas trwania: 60 min

Zajęcia odbywają się w wybranych salach Prywatnych Apartamentów Królewskich oraz Reprezentacyjnych Komnat Królewskich (trasa Zamek I, Zamek II)

4. Życie codzienne na zamku

Lekcja polecana grupom przedszkolnym i uczniom z klas I–III szkół podstawowych

Celem zajęć jest przybliżenie życia codziennego dawnych mieszkańców zamku, w tym obyczaju, kultury i ceremoniału dworu królewskiego. Prowadzący zwróci uwagę na przeznaczenie poszczególnych sal oraz na najważniejsze elementy wyposażenia ekspozycji, omówi rolę i obowiązki postaci związanych z rezydencją oraz organizację życia dworskiego. Lekcja muzealna będzie ponadto znakomitą okazją do poszerzenia wiedzy historycznej, zobrazowanej przez dzieła sztuki.

Słowa kluczowe: arrasy, błazen, Bona Sforza, dwór królewski, podkomorzy, poseł, Tanecznica, urzędy dworskie, wielkorządca, Zygmunt August, Zygmunt I Stary, Zygmunt III Waza.

Podstawa programowa: wychowanie przedszkolne: (III. 8, 9; IV. 3, 9, 10, 11); klasy I-III: edukacja społeczna (III.1.7, 1.9, 2.1, 1.2, 2.4, 2.5); V. edukacja plastyczna (V. 1.1. A-D; 3.1,2,3)

Czas trwania: 60 min.

Zajęcia odbywają się w wybranych salach wystawy Prywatne Apartamenty Królewskie, Reprezentacyjne Komnaty Królewskie (trasa Zamek I, Zamek II)

5. Wawelski świat zwierząt i roślin

Lekcja polecana grupom przedszkolnym i uczniom z klas I–III

Podczas zajęć uczniowie poznają historię ogrodów i zwierzyńca wawelskiego, a także stan wiedzy przyrodniczej od starożytności do czasów renesansu. Uczestnicy lekcji zaznajomią się z gatunkami roślin i zwierząt ukazanymi na arrasach oraz obrazach będących wyposażeniem wnętrz zamkowych. W wawelskich ogrodach będą szukać roślin, poznają ich nazwy, historię i właściwości lecznicze.

Słowa kluczowe: arrasy, fauna, flora, ogród, taras, warsztat tkacki, zwierzęta egzotyczne, zwierzęta fantastyczne, zwierzęta symboliczne, Zygmunt August.

Podstawa programowa: wychowanie przedszkolne: (II. 10, 11; III. 8, 9; IV. 3, 9, 10, 11, 18) kl. I–III Edukacja przyrodnicza (IV. 1.1, 1.2., 1.3); edukacja plastyczna (V. 1.1. A–D; 3.1,2,3)

Czas trwania: 60 min

Zajęcia odbywają się w wybranych salach trasy Zamek I (Prywatne Apartamenty Królewskie, Gabinet Porcelanowy) oraz w Ogrodach Królewskich (od 30 kwietnia do 30 września)

6. Co archeolodzy znaleźli na Wawelu?

Lekcja polecana uczniom z klas I–III szkół podstawowych

Celem zajęć jest przybliżenie najdawniejszych dziejów wzgórza wawelskiego, jego budowli obronnych, rezydencjonalnych i kościelnych. Dzięki zabytkom i wykopaliskom archeologicznym prezentowanym na wystawie uczniowie poznają rolę archeologa w badaniu dawnych dziejów.

Słowa kluczowe: archeolog, baszta, kronikarz, kuchnie królewskie, miasteczko wawelskie, obronność, rotunda, wykopaliska.

Podstawa programowa: klasy I–III: edukacja społeczna III.1.7, 1.9, 2.1, 1.2, 2.4, 2.5; V. edukacja plastyczna V. 1.1. A–D; 3.1,2,3

Czas trwania: 60 min

Zajęcia odbywają się w wybranych salach trasy Podziemia Zamku (wystawa Wawel Zaginiony)

7. Na dworze sułtana

Lekcja polecana uczniom z klas I–III szkół podstawowych

Zapraszamy w podróż po dawnym Imperium Osmańskim, które niegdyś stanowiło potęgę na Bliskim Wschodzie. Tym rozległym, muzułmańskim państwem rządził sułtan, wspierany przez Radę Dywanu. Przechodząc przez kolejne sale wystawy, dowiedziecie się, kim byli wielcy wezyrowie, jaką rolę odgrywali w państwie tureckim oraz co stanowiło oznakę ich władzy. W szczególności przyjrzymy się postaci Kara Mustafy, który pełnił funkcję wielkiego wezyra, dowodząc armią turecką oblegającą Wiedeń w 1683 roku. Zobaczymy także wspaniałe pamiątki, związane z nim i samą bitwą, przywiezione przez Jana III Sobieskiego – zwycięskiego wodza i władcę Rzeczypospolitej.

Słowa kluczowe: buńczuk, chorągwie, islam, kobierce, Jan III Sobieski, namioty, pałac, Rada Dywanu, odsiecz wiedeńska, sułtan, szabla, wielki wezyr.

Podstawa programowa: wymagania ogólne kl. I–III: (I. 4; III. 5; IV. 1,2,3,6)

Czas trwania: 60 min

Zajęcia odbywają się w wybranych salach trasy Zamek II (wystawa Namioty tureckie)

8. Strażnicy królewskich skarbów

Lekcja polecana grupom przedszkolnym oraz uczniom klas I-III szkół podstawowych

Jakie skarby skrywał Skarbiec Koronny, kto ich wszystkich doglądał oraz strzegł przed kradzieżą? A jakie skarby posiada każdy z nas? Podczas lekcji uczestnicy zajęć zamieniają się w strażników królewskich skarbów, poznają historię poszczególnych elementów wystawy, a także dowiedzą się co sprawia, że są one wyjątkowe. Zwrócimy swą uwagę również na skarby, które każdy z nas posiada, a niekoniecznie są wykonane ze złota.

Słowa kluczowe: kustosz, kufle monetowe, insygnia władzy królewskiej, skarbiec koronny, Szczerbiec.

Podstawa programowa: I. 1. 4, I. 2. 3, III. 1. 7, III. 2. 1, III. 2. 4, III. 2. 5, III. 2. 6, V. 2. 1, V. 3. 4

Czas trwania: 60 min

Maksymalna liczba uczestników: 15

Zajęcia odbywają się w wybranych salach Skarbca Koronnego

9. Paź – giermek – rycerz

Lekcja polecana grupom przedszkolnym oraz uczniom klas I-III szkół podstawowych

Jak wyglądało życie młodego adepta rycerskiego rzemiosła? Uczestnicy poznają kolejne etapy wychowania średniowiecznego rycerza – od bycia paziem na dworze możnowładcy, przez status wiernego giermka, aż po uroczyste pasowanie na rycerza. Opowieść przenosi w świat turniejów, dworskich obyczajów i rycerskich cnót, które kształtowały charakter przyszłych wojowników. Uczestnicy dowiedzą się, jakie umiejętności musiał zdobyć kandydat na rycerza, a także przyjrzą się bliżej rycerskiemu uzbrojeniu. Omówimy znaczenie symboli heraldycznych, a także poznamy ciekawostki o zwyczajach i ceremoniach, które łączyły w sobie tradycję, religię i wojenne rzemiosło.

Słowa kluczowe: rycerz, paź, giermek, miecz, średniowiecze, wychowanie, kodeks rycerski, cnoty rycerskie, pasowanie, zbroje, chorągwie

Podstawa programowa: wychowanie przedszkolne: (III. 8, 9; IV. 3, 9, 10, 11); klasy I-III: edukacja społeczna (III.1.7, 1.9, 2.1, 1.2, 2.4, 2.5); V. edukacja plastyczna (V. 1.1. A-D; 3.1,2,3)

Czas trwania: 60 min

Zajęcia odbywają się w wybranych salach wystaw Zbrojownia i Lapidarium (trasa Podziemia Zamku)

10. Wawel na dłoni – lekcja dostępna

Lekcja polecana grupom przedszkolnym oraz uczniom klas I-III szkół podstawowych z niepełnosprawnością intelektualną, w spektrum autyzmu oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym

Lekcja dostępna do rezerwowania od 2 stycznia 2026 roku.

Uczestnicy poznają historie i legendy wzgórza wawelskiego oraz legendarne i historyczne postacie związane z Zamkiem Królewskim, odkrywają dzieła sztuki – od arrasów i architektury po malarstwo mistrzów europejskich. Szczególną wartość stanowi możliwość obcowania z kopiami zabytków, które można zobaczyć z bliska, dotknąć i doświadczyć wszystkimi zmysłami. Integralnym elementem zajęć

jest także twórcza aktywność – odtwarzanie fragmentów dzieł napotkanych na trasie, co pozwala dzieciom wejść w rolę artystów i w bezpośredni dialog z dziedzictwem.

Słowa kluczowe: arras, artysta, barok, chrześcijaństwo, głowy wawelskie, Jagiellonowie, malarstwo, malarz, mecenas, mitologia, muzeum, pałac, renesans, rzeźba, starożytność, sztuka, zabytek

Podstawa programowa: wychowanie przedszkolne: III. 8, 9; IV. 3, 9, 10, 11, klasy I-III: edukacja społeczna III.1.7, 1.9, 2.1, 1.2, 2.4, 2.5; V, edukacja plastyczna V. 1.1; A-D; 3.1,2,3

Czas trwania: 60 min

Zajęcia odbywają się w wybranych salach Prywatnych Apartamentów Królewskich (trasa Zamek I) oraz Reprezentacyjnych Komnat Królewskich (trasa Zamek II)

2. LEKCJE ONLINE

Czas trwania: 45 min

1. Legendy wawelskie

Słowa kluczowe: dzwon Zygmunt, głowy wawelskie, Krak, legenda, smok, Stańczyk, szewczyk, Zygmunt August, Zygmunt I Stary

2. Gawęda o rycerzu

Słowa kluczowe: giermek, herb, kodeks rycerski, miecz, pasowanie, paż, rycerz, turniej, zbroja

3. Na dworze sułtana

Słowa kluczowe: aplikacja, buńczuk, chorągiew, dywan, inskrypcja, islam, Jan III Sobieski, kobierzec, mihrab, namiot, sułtan, szabla, Turcja, wezyr, wiktoria wiedeńska, Zulfikar

4. Życie codzienne na zamku

Słowa kluczowe: błazen, Bona Sforza, dwór królewski, krużganek, ogrzewanie, podkomorzy, skrzynia, wielkorządca, Zygmunt August, Zygmunt I Stary

5. Wszystkie arrasy króla Zygmunta Augusta | kl. I–III

słowa kluczowe: arras, Zygmunt August, Bruksela, kolekcja, groteska, werdiura, Stary Testament, bordiura, wątek, osnowa, monogram, testament, traktat ryski

REZERWACJA

Rezerwacji należy dokonywać poprzez formularz dostępny [TUTAJ](#)

Rezerwując kilka lekcji należy dla każdej wypełnić osobny formularz.

Liczba lekcji jest ograniczona i decyduje kolejność zgłoszeń. Wypełnienie formularza nie jest różnoznacne z rezerwacją. Rezerwacja zostanie potwierdzona w ciągu 5 dni roboczych.

Lekcje muzealne stacjonarne i plenerowe

- czas trwania: 60–90 minut
- maksymalna liczba uczestników:
 - lekcja stacjonarna: 25 uczestników wraz z opiekunami

- lekcja plenerowa: 30 uczestników wraz z opiekunami
- lekcje w Zbrojowni: 17 uczestników wraz z opiekunami
- wymóg: 1 opiekun na maksymalnie 10 uczestników; opiekunowie powyżej tej liczby wliczani są w liczbę uczestników

Lekcje muzealne online (platforma Teams)

- czas trwania: 45 minut + 10 minut na kwestie techniczne
- maksymalna liczba uczestników: 30 osób

Opłaty

Do końca 2026 roku wszystkie lekcje muzealne w Zamku Królewskim na Wawelu prowadzimy nieodpłatnie.

Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Zamek Królewski na Wawelu - Państwowe Zbiory Sztuki, Wawel 5, 31-001 Kraków; Kontakt do inspektora ochrony danych: iod@wawelzamek.pl. Pełna treść klauzuli informacyjnej dostępna na: <https://wawel.krakow.pl/rodo>